Законно преместване/установяване в чужбина с деца

Bulgaria

1 При какви обстоятелства е допустимо правомерното прехвърляне на детето в друга държава от единия родител без съгласието на другия родител?

Когато двамата родителите упражняват родителските права заедно и поотделно, следва заедно да вземат решение за прехвърлянето на детето в друга държава.

Когато родителите не живеят заедно, могат да постигнат съгласие относно местоживеенето на детето, упражняването на родителските права, личните отношения с него като поискат от районния съд по настоящия адрес на детето да утвърди споразумението им.

Когато родителите не могат да постигнат споразумение, спорът се решава от районния съд по настоящия адрес на детето, който се произнася относно местоживеенето на детето, упражняването на родителските права, личните отношения с детето.

2 При какви обстоятелства е необходимо съгласието на другия родител за прехвърлянето на детето в друга държава

Независимо дали родителите упражняват съвместно родителските права или съдът е одобрил споразумение, или е постановил решение, с което упражняването им е предоставено само на единия от родителите и при него е определено местоживеенето на детето, за напускане на територията на Република България от страна на детето е необходимо съгласие и на родителя, който не упражнява родителските права, което съгласие се дава в писмена форма с нотариална заверка на подписа на родителя (чл. 76, т. 9 от Закона за българските лични документи).

3 Ако другият родител не даде съгласие за прехвърлянето на детето в друга държава, въпреки че то е необходимо, по какъв начин детето може да бъде прехвърлено правомерно в друга държава ?

При разногласие между родителите за пътуване на детето в чужбина спорът се решава по реда на чл. 127а от Семейния кодекс, а относно местоживеенето – по реда на чл. 127, ал. 2 или чл. 59 от СК.

Когато съдът замества съгласието на родителя за издаване на задграничен паспорт и пътуване на дете в чужбина (независимо от продължителността на пътуването), се изисква съществуване на конкретно защитен интерес на детето при пътуването му извън страната, което на свой ред налага разрешението за това да бъде дадено за определен период от време, в определена държава или в държави, чийто кръг е определяем (напр. държавите членки на Европейския съюз) или за неограничен брой пътувания през определен период от време, но също до определени държави.

Според задължителните указания по тълкуване на закона, дадени в ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 1/2016 от 03.07.2017 г. по тълкувателно дело № 1 по описа за 2016 г. на Общото събрание на Гражданска колегия на Върховния касационен съд, не може веднъж завинаги да замени съгласието на родителя и да постанови неограничено по време и територия пътуване.

4 Различни ли са правилата за временното прехвърляне (напр. ваканция, здравни грижи и др.) и трайното прехвърляне? В подобен случай, моля, предоставете съответните формуляри за съгласие.

Законът за българските лични документи не прави разграничение между различните хипотези на пътуване на детето в чужбина и изискването за съгласие от родителя, който не придружава детето по време на пътуването чрез нотариално заверена декларация.

Пътуването може да е краткосрочно напускане и връщане в страната, без детето да променя местоживеенето си извън България. При пътуване на детето в чужбина на екскурзия, почивка, за посещение на близки, обучение, културни или спортни прояви, състезания, лечение и пр. и страните нямат съгласие, съдът подлага на преценка причината за искането. При липса на данни за съществуващ конкретен и реален риск за детето съдът определя параметрите на разрешението. В случаите на краткосрочно пътуване на детето в чужбина възможността да възникне конфликт между правото на детето да пътува и правото на родителя на лични отношения е минимална, а дори и да възникне, ако пътуването на детето е в негов интерес, то засегнатият родител следва да търпи това временно ограничаване на правата си.

Пътуването може да е и с цел промяна на местоживеенето на детето в чужбина. Когато разглежда въпросите, свързани с пътуване на дете в чужбина, съответно – с издаването на необходимите лични документи за това, съдът не бива да допуска разрешението за пътуване да води до промяна в местоживеенето на детето, ако искането за разрешение не е съпроводено и с искане за промяна в местоживеенето на детето. Определянето на местоживеене на детето е израз на висшия му интерес да се интегрира в семейна и социална среда и предполага трайност на установяването.

Последна актуализация: 26/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.